

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. ректора університету

Іван ПАРУБЧАК

« 09 »

04

2025 р.

ПРОГРАМА

вступного фахового випробування для здобуття

освітнього ступеня **Бакалавр** за спеціальністю

D8 Право

(ОПП «Право»)

Програму розглянуто на засіданні
Приймальної комісії ЛНУВМБ
імені С.З.Гжицького
(протокол №6 від 09.04.2025 р.)

Львів – 2025

Програма вступного фахового випробування для осіб, які на основі освітнього ступеня бакалавра, магістра, ОКР спеціаліста вступають на навчання для здобуття ступеня бакалавра, базується на знаннях, отриманих при вивченні таких навчальних дисциплін:

ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Поняття, сутність і походження держави. Загальні закономірності виникнення держави і права. Сутність основних теорій походження держави. Поняття та основні ознаки держави, її функції. Поняття та основні ознаки державної влади, які відрізняють її від влади інших організацій. Співвідношення політичної і державної влади. Поняття типології: сутність та значимість. Тип держави: поняття, види, їх характеристика.

Функції держави. Політична функція держави. Економічна функція держави. Соціальна функція держави. Культурно-виховна функція держави. Екологічна функція держави. Правоохоронна функція держави. Правозахисна функція держави. Фіскальна (податкова) функція держави. Інформаційна функція держави. Співробітництво та інтеграція з сучасними країнами – зовнішня функція держави. Оборонна функція держави. Функція забезпечення миру та підтримки світового правопорядку. Правові форми здійснення функцій держави.

Форми держави: поняття, види та її складові елементи. Фактори, що обумовлюють різноманітність форм держави. Форма державного правління: поняття, ознаки, види. Монархія: абсолютна, обмежена, конституційна, дуалістична. Фактори, які обумовлюють різноманітність форм правління. Форми правління в Україні. Форма державного устрою: проста, складна, їх характеристика. Порівняльний аналіз методів створення федерації та конфедерації, принципів побудови та взаємовідносин суб'єктів федерації. Поняття державно-правового (політичного) режиму та його види. Характеристика демократичного та антидемократичного режимів, їх характерні риси. Особливості авторитарного, тоталітарного (фашистського, расистського, військово-диктаторського режиму). Стан та перспективи розвитку форми Української держави.

Механізм держави і державний апарат. Поняття та елементи механізму держави. Апарат держави: поняття, принципи та структура. Поняття, ознаки, механізму держави. Апарат держави, орган держави, інститут держави. Поняття та особливості системи органів державної влади України. Державні організації, установи, підприємства і механізми держави. Поняття державного апарату, його співвідношення з механізмом держави. Принципи поділу влади, загальна характеристика трьох гілок влади. Особливості функціонування законодавчої, виконавчої і судової влади, їх соціальне призначення. Система "стримань і противаг органів законодавчої, виконавчої, судової влади. Органи держави та самоврядування, їх співвідношення. Форми та методи взаємодії органів держави і місцевого самоврядування. Владні повноваження, їх основні риси. Компетенція як сукупність владних повноважень.

Громадянське суспільство, політична система і держава. Поняття громадянського суспільства. Сучасна концепція громадянського суспільства. Зміст та структура громадянського суспільства. Соціальна правова держава:

поняття, ознаки, сутність. Особа і держава. Взаємозв'язок правової держави і громадянського суспільства. Перспективи розвитку громадянського суспільства в Україні. Людина, особа, громадянин: співвідношення понять. Правовий статус: поняття та структура. Розвиток інституту прав людини. Права людини: поняття, їх структура. Класифікація прав за критеріями. Співвідношення прав людини та громадянина. Основні права дитини. Об'єктивне та суб'єктивне право, їх характеристика. Поняття юридичного обов'язку. Конституційне та законодавче закріплення і реалізація основних обов'язків громадянина. Гарантії прав і свобод людини та громадянина. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина за Конституцією України. Міжнародні стандарти прав людини. Міжнародно-правові механізми забезпечення прав людини.

Правова держава: поняття, суть і її формування в Україні. Становлення ідеї правової держави: виникнення і розвиток. Поняття та основні ознаки правової держави. Шляхи формування правової держави в Україні. Особливість принципу верховенства права у правовій державі. Конституційне закріплення принципів правової держави. Пріоритетність прав, інтересів, свобод людини і громадянина. Правова культура, правова свідомість.

Поняття, сутність і походження права. Основні концепції походження права. Загальна характеристика вчень про природу і соціальне призначення права. Право як історичне явище. Причини, які сприяли виникненню права. Ознаки, що відрізняють норми права від норм поведінки в первісному суспільстві. Поняття та класифікація соціальних норм. Право і мораль: порівняльна характеристика. Співвідношення держави і права. Поняття і ознаки права. Принципи права, їх загальна характеристика. Загальна характеристика принципу права - виразу міри свободи, рівності і справедливості. Характерні ознаки принципу системності. Формальна визначеність: поняття, характеристика. Зміст нормативності, як ознаки права. Значення вольового характеру права. Загальнообов'язковість права і його відмінність від загального характеру. Державна забезпечуваність, гарантованість права, як ознака. Поняття та класифікація функцій права. Соціальна цінність та призначення права. Сутність та значення юридичного права. Норми звичаї і норми права, їх співвідношення. Корпоративні норми і норми права, їх відмінності. Співвідношення права і закону. Співвідношення національного і міжнародного права. Право, економіка, політика: їх взаємозв'язок і взаємовплив.

Принципи права. Функції права. Загально-соціальні функції права. Спеціально-юридичні функції права. Компенсаційна та відновна функції права. Загально-соціальні принципи права. Загально-правові принципи права. Галузеві принципи права (принципи кримінального права, цивільного та сімейного права, трудового права). Міжгалузеві принципи права (у сфері процесуальних відносин, господарське право). Принципи інститутів права (наприкладі виборчого права). Об'єктивне право. Суб'єктивне право. Співвідношення соціальної норми із нормою права. Право і мораль. Право і звичай. Право і релігія. Мораль, як система правил поведінки, ідеалів, цінностей та категорій. Моральні засади сучасного законодавства України. Вплив християнської релігії на фор-

мування права в Україні. Звичаї у сімейному праві України. Звичаї у цивільному праві України. Звичаї у кримінальному праві України. Звичай у конституційному праві України. Звичай у господарському праві України.

Норми права. Поняття та ознаки норми права. Класифікація норм за предметом правового регулювання. Класифікація норм права за субординацією у правовому регулюванні. Класифікація норм права за суб'єктами правотворчості. Класифікація норм права за функціональною спрямованістю. Норми-засади в законодавстві України. Норми-принципи в законодавстві України. Установчі норми в законодавстві України. Норми-дефініції в законодавстві України. Темпоральні норми в законодавстві України. Норми-преюдиції в законодавстві України. Норми-фікції в законодавстві України. Норми-колізії в законодавстві України. Структура норми права: гіпотеза, диспозиція, санкція. Види правових інститутів (простий і складний інститути).

Форми права. Поняття джерела (форми) права. Види і загальна характеристика джерел (форм) права. Загальносоціальні джерела права. Спеціально - юридичні джерела права, їх характеристика. Правовий звичай, як санкціонований звичай права. Нормативно-правовий акт. Правовий прецедент - як акт документ, який містить нові норми права. Нормативно - правовий договір. Правова доктрина. Судова та адміністративна практика. Використання джерел права в історії розвитку України.

Нормативно-правовий акт. Поняття правового акту, його ознаки. Види правових актів за формою виразу. Види правових актів за юридичною субординацією. Поняття та ознаки нормативно-правових актів, їх відмінності від інших правових актів. Види нормативно-правових актів. Основні структурні елементи нормативно-правових актів. Відмінності між нормативним актом та іншими правовими актами. Дія нормативно-правових актів у часі, просторі й за колом осіб. Чинність нормативно-правових актів. Поняття, ознаки закону та їх види. Конституція – основний закон держави. Підзаконні нормативно-правові акти: поняття, види, особливості їх природи і змісту. Класифікація НПА: загальна характеристика. Юридична сила закону – властивість НПА. Закон – основний нормативно-правовий акт України. Підзаконний НПА: поняття, ознаки та система. Дія НПА в часі. Дія НПА в просторі. Дія НПА по колу осіб. Систематизація НПА: поняття та форми.

Система права. Поняття, ознаки та структура системи права. Структурні елементи системи права: норми права; інститути права; підгалузі права; галузі права. Норма права – первинний, початковий елемент системи права, з якого складаються інститути та галузі права. Галузь права та її ознаки. Імперативний і диспозитивний методи. Інститути та підгалузі права. Поняття поведінки та правової поведінки. Ознаки правової поведінки. Підгалузь права. Система законодавства. Публічне і приватне право. Предмет і метод публічного права. Матеріальне і процесуальне право. Матеріальне і процесуальне право співвідносяться як зміст і форма правового регулювання. Особливості норм матеріального та процесуального права. Національне та міжнародне право.

Правоутворення. Загальна характеристика правоутворення. Поняття, сутність, принципи, ознаки та види правотворчості. Соціальне призначення правотворчості. Форми участі держави в правотворчості. Види правотворчості громадянського суспільства. Поняття і стадії правотворчого процесу. Законодавчий процес, його особливості. Юридична техніка: поняття, її роль та значення. Юридична стилістика як система прийомів доцільного мовного використання в нормативних документах. Основні вимоги до підготовки нормативно-правових актів.

Правовідносини. Поняття, ознаки та підстави виникнення правовідносин. Правовідносини можуть виникати, існувати, змінюватися та припинятися лише за наявності необхідних передумов (підстав). Розрізняють загальні (матеріальні) і спеціальні (юридичні) підстави виникнення правовідносин. Класифікація правовідносин: за предметом правового регулювання; за функціями права; за характером обов'язків; за ступенем визначеності суб'єктів; за субординацією в правовому регулюванні; за розподілом прав і обов'язків; за волевиявленням сторін. Структура (елементи) правовідносин.

Поняття та ознаки, види правової поведінки. Правомірна поведінка та її склад. Види правомірної поведінки. Правопорушення: ознаки та види. Поділ правопорушень за ступенем суспільної небезпеки; поділ правопорушень за галузями права. Юридичний склад правопорушення: поняття та елементи; суб'єкт правопорушення; суб'єктивна сторона правопорушення; об'єкт правопорушення; об'єктивна сторона правопорушення. Зловживання правом та об'єктивне протиправне діяння.

Юридична відповідальність. Поняття та ознаки юридичної відповідальності. Мета, завдання та функції юридичної відповідальності (охоронна, захисна, профілактична, каральна, виховна). Принципи юридичної відповідальності: законності, обґрунтованості, справедливості, доцільності, невідворотності, своєчасності. Види юридичної відповідальності: кримінальна, адміністративна, цивільна, господарська, трудова, конституційна, міжнародна.

Реалізація норм права. Сутність, поняття, основні ознаки реалізації права. Основні форми безпосередньої реалізації права. Використання норм права. Виконання приписів норм права. Дотримання норм права. Засоби забезпечення належної реалізації права. Правозастосування як особлива форма реалізації права. Основні ознаки застосування права. Індивідуальний характер застосування права. Застосування права як вид діяльності державних органів. Процесуальна форма застосування права. Механізми та основні стадії процесу застосування норм права. Встановлення юридично значимих фактів і відшукування норм. Перевірка достовірності тексту і визначення меж дії юридичної сили норми. З'ясування змісту норми права. Прийняття рішення у справі й оформлення акту застосування. Загальні вимоги правильного застосування правових норм. Законність, обґрунтованість і доцільність правозастосовчої діяльності. Акти застосування норм права, їх класифікація. Прогалини в праві, причини їх виникнення та способи усунення. Застосування правових норм за аналогією в разі

прогалин у законодавстві. Аналогія закону і аналогія права. Юридичні колізії і способи, їх вирішення.

Тлумачення норм права. Поняття та об'єктивна необхідність тлумачення норм права. Суб'єкти тлумачення норм права. Офіційне та неофіційне тлумачення. Поділ (різновиди) офіційного тлумачення. Способи тлумачення норм права. Види тлумачення норм права: буквальне, поширювальне, обмежувальне. Акт офіційного тлумачення судового тлумачення норм права, акти адміністративного тлумачення норм права.

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Поняття, предмет, завдання, система і принципи кримінального права Кримінальне право України як окрема галузь права, як юридична наука та як навчальна дисципліна у вищих навчальних закладах. Кримінальне право України як окрема галузь права: поняття, характерні особливості, місце в правовій системі. Кримінальне право в системі права України.

Закон про кримінальну відповідальність. Кримінальна відповідальність та її підстави. Поняття закону про кримінальну відповідальність, його ознаки й значення. Структура КК України. Загальна й Особлива частини КК, їх єдність й взаємозв'язок. Поняття кримінальної відповідальності. Кримінальна відповідальність як вид юридичної відповідальності. Форми кримінальної відповідальності. Загальна характеристика окремих форм кримінальної відповідальності, що передбачені КК України. Юридичні підстави кримінальної відповідальності.

Кримінальне правопорушення і його види. Визначення поняття кримінального правопорушення. Основні типи кримінального правопорушення: формальне; матеріальне; формально - матеріальне, їх суть. Поняття кримінального правопорушення в чинному КК України. Ознаки кримінального правопорушення, їх загальна характеристика. Критерії відмежування кримінального правопорушення від інших правопорушень. Класифікація кримінального правопорушення у кримінальному праві.

Склад кримінального правопорушення. Поняття складу кримінального правопорушення та його значення. Елементи складу кримінального правопорушення, їх зміст, органічна єдність. Об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона як елементи складу кримінального правопорушення, їхні ознаки. Обов'язкові та факультативні ознаки складу кримінального правопорушення, значення такого поділу ознак складу кримінального правопорушення. Проблеми класифікації юридичних складів кримінальних правопорушень. Склад кримінального правопорушення і кваліфікація кримінального правопорушення. Поняття кваліфікації кримінального правопорушення та її значення. Об'єктивні ознаки кримінального правопорушення. Поняття об'єкта кримінального правопорушення, його значення. Класифікація (види) об'єктів кримінального правопорушення. Поняття об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення, її кримінально-правове значення. Ознаки складу кримінального правопорушення, які характеризують об'єктивну сторону: обов'язкові та фа-

культативні. Діяння як обов'язковий елемент об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Суспільно-небезпечні наслідки як ознака об'єктивної сторони кримінального правопорушення: поняття, види та кримінально-правове значення. Причинний зв'язок у кримінальному праві та його значення.

Суб'єктивні ознаки кримінального правопорушення. Поняття суб'єкта кримінального правопорушення в кримінальному праві, співвідношення із поняттями "особа винного", "особистість злочинця" тощо. Обов'язкові та факультативні ознаки суб'єкта кримінального правопорушення. Загальний і спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення в кримінальному праві. Поняття осудності, неосудності та обмеженої осудності та її значення критерії, ознаки та значення. Поняття суб'єктивної сторони кримінального правопорушення та її значення. Обов'язкові та факультативні ознаки суб'єктивної сторони кримінального правопорушення. Поняття вини та її значення. Підстави (критерії) поділу вини на форми та види, його кримінально-правове значення. Умисел як форма вини, його види за КК України. Необережність як форма вини, її види. Відмінність злочинної самовпевненості від непрямого умислу. Мотив і мета як факультативні ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення, їх види та кримінально - правове значення.

Стадії вчинення кримінального правопорушення. Поняття й види стадії вчинення кримінального правопорушення за чинним законодавством. Поняття закінченого кримінального правопорушення за КК України. Готування до кримінального правопорушення, його поняття, об'єктивні й суб'єктивні ознаки. Замах на кримінальне правопорушення, його поняття, об'єктивні та суб'єктивні ознаки. Кримінальна відповідальність за незакінчене кримінальне правопорушення. Добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні, її поняття та ознаки. Відмінність добровільної відмови від доведення кримінального правопорушення до кінця від дійового каяття.

Співучасть у кримінальному правопорушенні. Поняття і значення співучасті у кримінальному правопорушенні, її об'єктивні та суб'єктивні ознаки. Види співучасників кримінального правопорушення за КК України. Кримінально-правова характеристика ознак окремих співучасників. Виконавець та співвиконавець кримінального правопорушення. Організатор кримінального правопорушення. Підбурювач до кримінального правопорушення. Способи підбурювання. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки підбурювання. Пособник кримінального правопорушення. Види пособництва. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки пособництва. Відмежування пособництва від підбурювання. Форми співучасті.

Множинність кримінальних правопорушень. Поняття множинності кримінальних правопорушень у кримінальному праві. Одиначне кримінальне правопорушення. Види одиначних кримінальних правопорушень. Види множинності кримінальних правопорушень. Форми множинності кримінальних правопорушень, що передбачені в КК України. Повторність кримінальних правопорушень та її ознаки. Види повторності. Сукупність кримінальних правопо-

рушень та її ознаки. Види сукупності кримінальних правопорушень: ідеальна та реальна сукупність.

Обставини, що виключають кримінальне правопорушення як діяння. Необхідна оборона: поняття, ознаки, умови правомірності. Перевищення меж необхідної оборони: поняття, ознаки, відповідальність. Уявна оборона: поняття, юридична природа, види, вплив на кримінальну відповідальність. Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення: поняття, ознаки, умови правомірності, відмінність від необхідної оборони. Перевищення меж заходів, необхідних для затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення: поняття, ознаки, відповідальність. Крайня необхідність: поняття, ознаки, умови правомірності, відмінність від необхідної оборони та затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення. Перевищення меж крайньої необхідності: поняття, ознаки, відповідальність. Фізичний або психічний примус: поняття та ознаки.

Поняття, мета, система і види покарання. Поняття та ознаки покарання за кримінальним правом. Мета покарання. Система та види покарань. Поняття, ознаки та значення системи покарань за кримінальним правом. Класифікація (види) покарань. Основні та додаткові покарання; безстрокові, строкові та не пов'язані зі встановленням строків, загальні та спеціальні види покарань за КК України. Довічне позбавлення волі: поняття та зміст. Категорія осіб, до яких не може бути застосоване це покарання. Смертна кара як вид покарання в кримінальному праві окремих держав.

Призначення покарання. Звільнення від покарання та його відбування. Загальні засади призначення покарання, їх юридична природа та загальний зміст. Загальна характеристика, значення та класифікація обставин, що пом'якшують чи обтяжують покарання. Межі врахування судом цих обставин при призначенні покарання. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх. Примусові заходи виховного характеру що застосовуються до особи, яка до досягнення віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, вчинила суспільно - небезпечне діяння. Звільнення неповнолітнього від кримінальної відповідальності.

Кримінальні правопорушення проти основ національної безпеки України. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти основ національної безпеки. Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади: особливості конструкції юридичних складів та види цього злочину. Посягання та територіальну цілісність і недоторканість України: аналіз юридичних складів кримінальних правопорушень, особливості кваліфікації за сукупністю з іншими злочинами.

Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи. Кримінальні правопорушення проти життя. Кримінально - правове поняття вбивства. Види вбивств за КК України. Умисне вбивство без обтяжуючих і без пом'якшуючих обставин: поняття та відмежування від інших видів умисного вбивства. Умисне вбивство при обтяжуючих обставинах: аналіз юридичного

складу кримінального правопорушення, особливості кваліфікації окремих його різновидів. Умисні вбивства при пом'якшуючих обставинах: особливості юридичних складів. Вбивство через необережність: особливості суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення проти волі честі та гідності особи та проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти волі особи. Незаконне позбавлення волі або викрадення людини: аналіз складу кримінального правопорушення, відмінність від захоплення заручників. Підміна дитини: особливості складу кримінального правопорушення. Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо людини: аналіз складу кримінального правопорушення та його кваліфікуючих ознак. Експлуатація дітей. Використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом. Незаконне поміщення в психіатричний заклад. Особливості юридичних складів кримінальних правопорушень. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи.

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Цивільне право в системі права України. Цивільне право як галузь права України. Предмет і метод цивільно-правового регулювання. Принципи та функції цивільного права. Система цивільного права України. Цивільне право як наука. Предмет і метод науки цивільного права. Цивільне право та інші юридичні науки. Стан та проблеми розвитку науки цивільного права. Значення цивілістичної науки у становленні та удосконаленні цивільного законодавства і практики його застосування. Цивільне право як навчальна дисципліна. Система курсу, науково-методична база його вивчення та основні завдання. Цивільне законодавство як система нормативних актів. Співвідношення галузевого і комплексного законодавства. Акти цивільного законодавства України та їх види. Цивільний кодекс України, інші нормативні акти цивільного законодавства. Міжнародні договори в системі цивільного законодавства України. Цивільно-правовий договір. Співвідношення нормативного акту, договору, правового звичаю. Сфера дії цивільного законодавства. Застосування аналогії закону і аналогії права.

Характеристика цивільних правовідносин. Цивільні правовідносини, їх поняття та особливості. Суб'єкти та об'єкти цивільних правовідносин. Суб'єктивне цивільне право і суб'єктивний цивільний обов'язок як зміст цивільних правовідносин. Підстави виникнення цивільних правовідносин. Види цивільних правовідносин. Поняття юридичного факту. Класифікація юридичних фактів у цивільному праві. Юридичні склади.

Фізичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин. Фізичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин. Способи індивідуалізації фізичних осіб. Поняття, зміст цивільної правоздатності та дієздатності фізичних осіб. Зміст, виникнення і припинення цивільної правоздатності та дієздатності фізичних осіб. Деліктоздатність. Обсяг дієздатності неповнолітніх. Обмеження фізичних осіб у дієздатності. Визнання фізичної особи недієздатною. Порядок та правові

наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою. Наслідки з'явлення особи, що була визнана безвісно відсутньою або оголошена померлою. Основні поняття опіки і піклування. Фізична особа-підприємець: поняття, особливості правосуб'єктності.

Юридичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин. Юридичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин. Поняття та ознаки юридичної особи. Організаційно-правові форми юридичної особи. Порядок утворення, установчі документи, державна реєстрація. Правосуб'єктність юридичних осіб. Управління юридичними особами. Місцезнаходження юридичної особи. Відокремлені та невідокремлені структурні підрозділи юридичної особи. Філії, представництва. Припинення діяльності, реорганізація та ліквідація юридичних осіб: поняття, підстави, способи, правові наслідки. правонаступництво юридичних осіб. Види юридичних осіб. Підприємницькі, непідприємницькі, комерційні, некомерційні організації та товариства. Господарські товариства та об'єднання. Виробничі і споживчі кооперативи. Поняття та види підприємств. Селянські (фермерські) господарства. Державні бюджетні установи. Об'єднання громадян як юридичні особи.

Участь держави та територіальних громад у цивільних відносинах. Держава, територіальні громади як суб'єкти цивільних правовідносин. Цивільна правосуб'єктність держави. Правові форми участі України, Автономної Республіки Крим, інших територіальних утворень (громад) як суб'єктів цивільних правовідносин. Органи та представники, через яких вони діють у цивільних правовідносинах.

Характеристика об'єктів цивільних відносин. Поняття та види об'єктів цивільних прав. Правове поняття речі. Класифікація речей та їх правовий режим. Поняття майна та майнового комплексу у цивільному праві. Інші об'єкти цивільних правовідносин: гроші, цінні папери, результати творчої діяльності, дії (послуги). Нематеріальні блага як об'єкти цивільних правовідносин. Особисті немайнові блага як об'єкти цивільних правовідносин. Загальні поняття про особисті немайнові права фізичних осіб та їх цивільно-правове регулювання.

Правочини. Договір як різновид правочину. Поняття правочину, його ознаки та види. Умови дійсності правочину. Форма правочину. Державна реєстрація правочину. Місце вчинення правочину. Правові наслідки недодержання сторонами вимог закону про вчинення правочину. Тлумачення правочину. Право на відмову від правочину. Недійсні правочини. Правові наслідки недійсності правочину. Договір як різновид правочину. Поняття, види, значення і функції договору в цивільному праві. Договір як юридичний факт і засіб регулювання цивільних правовідносин між його учасниками. Принципи договірних відносин. Принцип свободи договору. Зміст договору, характеристика його умов та тлумачення. Укладення договору. Переддоговірні спори. Динаміка договірних правовідносин. Система цивільно-правових договорів. Попередній договір та його правове значення. Публічний договір. Договір про приєднання.

Представництво в цивільному праві. Представництво як спосіб здійснення права і виконання юридичного обов'язку. Підстави виникнення представництва, його види, зміст. Довіреність: поняття, зміст, види, форма. Строки чинності. Передоручення, припинення представництва за довіреністю. Скасування довіреності. Відмова від вчинення дій за довіреністю. Правові наслідки вчинення дій неуповноваженою особою або з перевищенням повноважень.

Здійснення цивільних прав та їх захист. Виконання цивільних обов'язків. Принципи та способи здійснення цивільних прав та обов'язків. Межі здійснення цивільних прав. Зловживання правом, його визначення у цивільному праві. Взаємний зв'язок прав і обов'язків суб'єктів цивільних правовідносин. Значення моральних норм і принципів у визначенні меж здійснення суб'єктивного цивільного права. Цивільно-правові наслідки зловживання правом. Виконання цивільних обов'язків.

Строки (терміни) у цивільному праві. Позовна давність та її перебіг. Поняття та значення строків (термінів) у цивільному праві. Види строків і термінів у цивільному праві. Порядок обчислення строків у цивільному праві. Позовна давність: поняття та види. Зупинення та переривання строків позовної давності. Поновлення строків позовної давності. Договірні строки виконання обов'язків. Поняття прострочення. Набувальна давність.

Характеристика особистих немайнових прав особи. Поняття та правова природа особистих немайнових прав. Зміст особистого немайнового права. Види особистих немайнових прав фізичних осіб: права, які забезпечують фізіологічне (природне) існування особи; права, які забезпечують соціальне буття особи. Поняття права на честь, гідність, ділову репутацію, їх зміст та особливості. Здійснення особистих немайнових прав. Забезпечення здійснення особистих немайнових прав. Захист особистих немайнових прав фізичних осіб. Його види та способи.

Загальні положення права власності. Поняття власності та права власності. Характеристика змісту права власності. Форми та види права власності, їх законодавче закріплення. Способи набуття та припинення права власності. Момент виникнення права власності. Межі здійснення права власності. Речові права. Довірча власність. Приватна власність в Україні. Поняття та зміст права приватної власності. Суб'єкти права приватної власності. Межі здійснення права приватної власності її суб'єктами. Об'єкти права приватної власності. Право власності на житло. Садина, як об'єкт права приватної власності. Приватизація державного житлового фонду та майна державних підприємств як підстави набуття права приватної власності. Інші підстави виникнення права приватної власності. Право власності юридичних осіб. Юридична особа як суб'єкт права власності. Загальна характеристика права власності різних видів юридичних осіб. Право власності господарських товариств, кооперативів, підприємств та їх об'єднань. Право власності об'єднань громадян, релігійних, політичних, профспілкових організацій. Права засновників та учасників щодо майна юридичної особи. Право державної та комунальної власності. Поняття

права виключної власності народу України та його об'єкти. Здійснення народом України права виключної власності. Право державної власності. Поняття суб'єктів, об'єктів права державної власності та їх види. Підстави виникнення та припинення права державної власності Управління державним майном. Право комунальної власності. Суб'єкти і об'єкти права комунальної власності. Право спільної власності. Поняття та види спільної власності. Суб'єкти права спільної власності. Підстави виникнення та припинення права спільної власності. Спільна сумісна та часткова власність. Право привілейованої купівлі частки у спільній власності. Поділ та виділ спільного майна. Звернення стягнень на спільне майно. Правовий режим майна подружжя.

Речові права на чуже майно. Поняття, загальна характеристика речових прав на чуже майно. Співвідношення права власності та інших речових прав. Види речових прав на чуже майно. Види прав на користування чужим майном. Сервітути. Емфітевзис. Суперфіцій. Поняття права володіння (посідання). Володіння і право власності – характеристика співвідношення. Суб'єкти володіння. Володіння на основі права та фактичне володіння. Законне і незаконне володіння. Правовий захист володіння. Відповідальність за незаконне володіння. Захист права власності та інших речових прав.

Право інтелектуальної власності. Поняття та об'єкти права інтелектуальної власності. Авторське право: поняття, суб'єкти та об'єкти авторського права. Твір як об'єкт авторського права. Поняття, суб'єкти та об'єкти суміжних прав. Особисті немайнові та майнові права автора. Захист авторських та суміжних прав. Види промислової власності. Поняття і види результатів творчої діяльності, що охороняються авторським правом. Межі суміжних прав. Патент та порядок його одержання.

Цивільно-правовий захист права власності та інших речових прав. Основні засади захисту права власності та забезпечення їх державою. Способи захисту права власності та їх система. Витребування майна з чужого незаконного володіння (віндикаційний позов). Розрахунки при поверненні речей з чужого незаконного володіння. Вимоги про усунення порушень, не пов'язаних з позбавленням володіння (негаторний позов). Захист прав володільця, що не є власником. Позов про визнання права власності. Інші способи цивільно-правового захисту права власності та інших речових прав. Спадкове право.

Рекомендовані джерела:

1. Загальна теорія держави і права (основні поняття, категорії, правові конструкції та наукові концепції): навч. посіб. за ред. О.В.Зайчука, Н.М. Оніщенко. К.:Юрінком Інтер, 2020. 400 с.
2. Загальна теорія держави і права: навч. посіб. / А.М. Колодій, В.В.Копейчиков, С.Л. Лисенков [та ін.]; за ред. В.В. Копейчикова. К.: Юрінком Інтер, 2023. 320 с.
3. Загальна теорія держави і права : підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів / М.В. Цвік, О.В. Петришин, Л.В. Авраменко [та ін.]; за ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М.В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О.В. Петришина.- Харків : Право, 2023. 584 с.
4. Загальна теорія права: підручник /за заг. ред.. М.І. Козюбри. К.: Ваіте.

5. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
6. Кодекс адміністративного судочинства України від 6.07.2005 № 2747-IV. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> (дата звернення 25.04.2025).
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон УРСР від 07.12.1984 № 8073- X. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення 25.04.2025).
8. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889-1>. (дата звернення 25.04.2025)
9. Авер'янов В. Б. Адміністративне право України. підруч. у 2 т. Академічний курс. К.: Юридична думка, 2020. Т. 1: Загальна частина. 592 с.
10. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0020700-95>(дата звернення 25.04.2025).
11. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / За ред. В. М. Коссака. К.: Істина, 2020. 12. Іванов Ю. Ф. Цивільне право України : Навч. посіб. у 2 т. / Ю. Ф. Іванов, О. В. Куриліна, М. В. Іванова – 2-ге вид. доповн. і переробл. Т. 1. К.: Алерта, 2020. 342 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Оцінювання вступного фахового випробування для здобуття освітнього ступеня Бакалавр проводиться за 200-бальною шкалою (від 100 до 200 балів). Позитивна оцінка становить не менше 100 балів. Екзаменаційний білет містить чотири питання, кожне з яких оцінюється по 25 балів максимально.

За повну та правильну відповідь на всі запитання вступник може набрати максимально 200 балів (за 200-бальною шкалою).

При цьому до участі в конкурсному відборі допускаються особи, які отримали за результатами вступного фахового випробування не менше 100 балів.

Критерії оцінювання відповідей на питання фахового вступного випробування:

- відповідь у 90–100% від кількості балів оцінюється, якщо вступник у повному обсязі розкрив зміст питання; здатен формувати висновки й узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями; правильно розв'язав завдання;
- відповідь у 70–80% від кількості балів оцінюється, якщо вступник достатньо повно розкрив зміст відповіді, але при викладанні деяких аспектів не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки; правильно розв'язав завдання, але допустив незначні неточності;
- відповідь у 50–60% від кількості балів оцінюється, якщо вступник у цілому розкрив основний зміст питання, але без обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки; завдання розв'язав не повністю;
- відповідь до 50% від кількості балів оцінюється, якщо вступник недостатньо розкрив зміст теоретичних питань і практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності; завдання розв'язав частково або неправильно.